

Тренінг із захисту прав та безпеки дітей

Безпека під час тренінгу:

ПРАВИЛО «ВІЛЬНОЇ РУКИ ЧИ НОГИ»

Потрібно вийти — робіть це вільно, не питаючи дозволу. Щось цікаво — підніміть руку й запитайте.

ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ НА ВИПАДОК НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ (ПОВІТРЯНА ТРИВОГА, ЕВАКУАЦІЯ)

- правило «двох стін»;
- інформація про найближчі укриття;
- інструкції на випадок повітряної тривоги.

ГНУЧКІСТЬ

Зробіть перерву, якщо за медичними показаннями чи самопочуттям потребуєте цього (на перекус, приймання ліків).

КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ

Ми піклуємося про приватність ваших історій та даних. І просимо вас зберігати її задля своєї безпеки.

1. Скануйте qr код

**2. Пройдіть коротке
опитування щодо захисту
прав та безпеки дітей**

Ваші відповіді допоможуть нам зрозуміти, які теми потребують додаткової уваги, забезпечити максимально ефективну підтримку та створити безпечне середовище в мережі Карітасу України.

Яка буває безпека?

Фізична

Коли людина не піддається загрозам фізичному здоров'ю чи життю.

1

Психологічна

Впевненість, що думки, переконання й вибори людини не сприймуть з агресією та не використають проти неї.

2

Емоційна

Коли людина відчуває, що її оточення приймає її, підтримує та турбується про неї.

3

Кібезребезпека

Особиста захищеність у мережі, а також безпечне використання соціальних мереж.

4

Яке буває насильство?

Фізичне

Нанесення травм (удари, штовхання), які завдають шкоди здоров'ю.

1

Психологічне

Постійні образи, приниження, ігнорування чи маніпуляції, які шкодять емоційному стану дитини.

2

Економічне

Відмова у доступі до їжі, одягу, навчання чи медичної допомоги.

3

Булінг

Систематичне цькування, приниження чи агресія щодо дитини.

4

Кібернасилля

Систематичне цькування, приниження чи агресія щодо дитини.

5

Хтось публікує неправдиві чутки, принизливі коментарі чи надсилає погрози.

Погрози публікацією фото чи іншої інформації через вимагання грошей/послуг.

Сексуальне

Розбещення — неприпустимі дотики, примус до дій інтимного характеру.

6

Залучення до перегляду порнографії чи інших неприйнятних матеріалів.

Створення ситуацій, де дитина змушена бути свідком/свідкою сексуальних дій дорослих.

ПСИХОЛОГІЧНА/ЕМОЦІЙНА

5

Постійний страх, тривога або плач без очевидних причин

Агресивна поведінка, схильність вступати в бійки

9

6

Проблеми зі сном: кошмари, страх залишатися на самоті

Надмірна чутливість до оточення

10

7

Різкі перепади настрою, частий плач або дратівливість

Труднощі у навчанні

11

8

Часті скарги на головний біль без фізичних причин

Низька самооцінка

12

**ОЗНАКИ
НЕБЕЗПЕКИ**

Як ви можете допомогти дитині?

РОЗМОВЛЯЙТЕ

Створюйте довірливу атмосферу, де дитина може розповісти про свої переживання. Цікавитися життям дитини, її інтересами, проводьте час разом.

НАВЧАЙТЕ

Базових правил безпеки: правило «безпечного дорослого», трусів (PANTS), 5 пальців, розкажіть про безпечні місця й камери, безпеку у місті.

РЕАГУЙТЕ

За найменшої підозри звертайтеся до відповідних служб для захисту дитини.

Як **правильно** говорити з дитиною?

«Я тебе слухаю і готовий/
готова допомогти, якщо тебе
щось турбує»

**СТВОРІТЬ АТМОСФЕРУ БЕЗПЕКИ
ТА ДОВІРИ**

**ВИКОРИСТОВУЙТЕ ПРОСТІ СЛОВА ТА
ПРИКЛАДИ, ЗРОЗУМІЛІ ДЛЯ ВІКУ ДИТИНИ**

Підкреслюйте важливість
правил для безпеки дитини

**ОБГОВОРЮЙТЕ ВСЕ БЕЗ ПОСПІХУ,
ДАВАЙТЕ ДИТИНІ ЧАС НА ОСМИСЛЕННЯ
ТА ОБГОВОРЕННЯ**

**ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ ПОЯСНЮЙТЕ
ЧІТКО Й ДОСТУПНО**

«Твоє тіло належить тільки тобі.
Якщо хтось намагається тебе
обійняти або зробити щось, що тобі
неприємно, скажи "ні" і піди до
дорослого, якому ти довіряєш»

Як **неправильно** говорити з дитиною?

Не відкладайте розмову

Якщо дитина хоче поговорити або ставить питання про безпеку, не відкладайте на «потім». Не говоріть «Не зараз, я зайнятий/зайнята» — дитина може подумати, що ці питання неважливі

Не лякайте дитину

Не використовуйте страх чи погрози для того, щоб змусити дитину слухати.

Дитина повинна розуміти, що ці правила потрібні для її безпеки, а не щоб уникнути покарання.

«ЯКЩО ТИ НЕ БУДЕШ СЛУХАТИ ЦІ ПРАВИЛА, ЩОСЬ ПОГАНЕ МОЖЕ СТАТИСЯ».

Не знецінюйте серйозність ситуації

Фрази на кшталт «це неважливо» й «ти забагато переживаєш» — табу в спілкуванні з дитиною.

Навпаки, підкреслюйте, що правила безпеки — важливі кроки для захисту дитини.

Не принижуйте почуття дитини

Дайте їй можливість поділитися своїми почуттями, і підтримуйте її.

«НЕ БУДЬ БОЯГУЗКОЮ/БОЯГУЗОМ» АБО «ЦЕ НЕ ТАК СТРАШНО»

«Я РОЗУМІЮ, ЩО ЦЕ МОЖЕ БУТИ СТРАШНО, АЛЕ Я ЗАВЖДИ ПОРУЧ, ЩОБ ДОПОМОГТИ»

Не перебивайте дитину

Перебивання може створити відчуття, що її почуття неважливі. Дайте дитині можливість висловити свої думки й переживання.

Як реагувати на насильство?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ НА ОЗНАКИ

та не залишайте їх без уваги.

СПРОБУЙТЕ СПОКІЙНО ЗАПИТАТИ

дитину, чи все в неї гаразд, чи почувається вона в безпеці вдома або іншому середовищі. Підтримуйте дитину під час розмови, щоб вона відчула, що може вам довіряти.

НЕ ЗАЛИШАЙТЕ СИТУАЦІЮ БЕЗ ДІЙ

Ви можете бути єдиною людиною, яка має можливість захистити дитину і врятувати від подальших страждань.

ПОВІДОМТЕ ВІДПОВІДНІ ОРГАНИ

Поліцію **(102)** чи Службу в справах дітей.

НЕ НАМАГАЙТЕСЯ ВИРІШИТИ ВСЕ САМОСТІЙНО

Це може бути небезпечно як для вас, так і для дитини.

ЩО ШВИДШЕ ВИ ЗВЕРНЕТЕСЯ ПО ДОПОМОГУ

то більше шансів на те, що дитина отримає захист і підтримку. Не чекайте, поки ситуація погіршиться.

НЕ БІЙТЕСЯ ДІЯТИ

Повідомлення про підозру в насильстві не є звинуваченням. Та ваше повідомлення може врятувати дитину.

ДОТРИМУЙТЕСЯ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ

Не обговорюйте ваші підозри ні з ким, окрім відповідальних органів.

Інклюзія або Як взаємодіяти з дітьми з різними потребами?

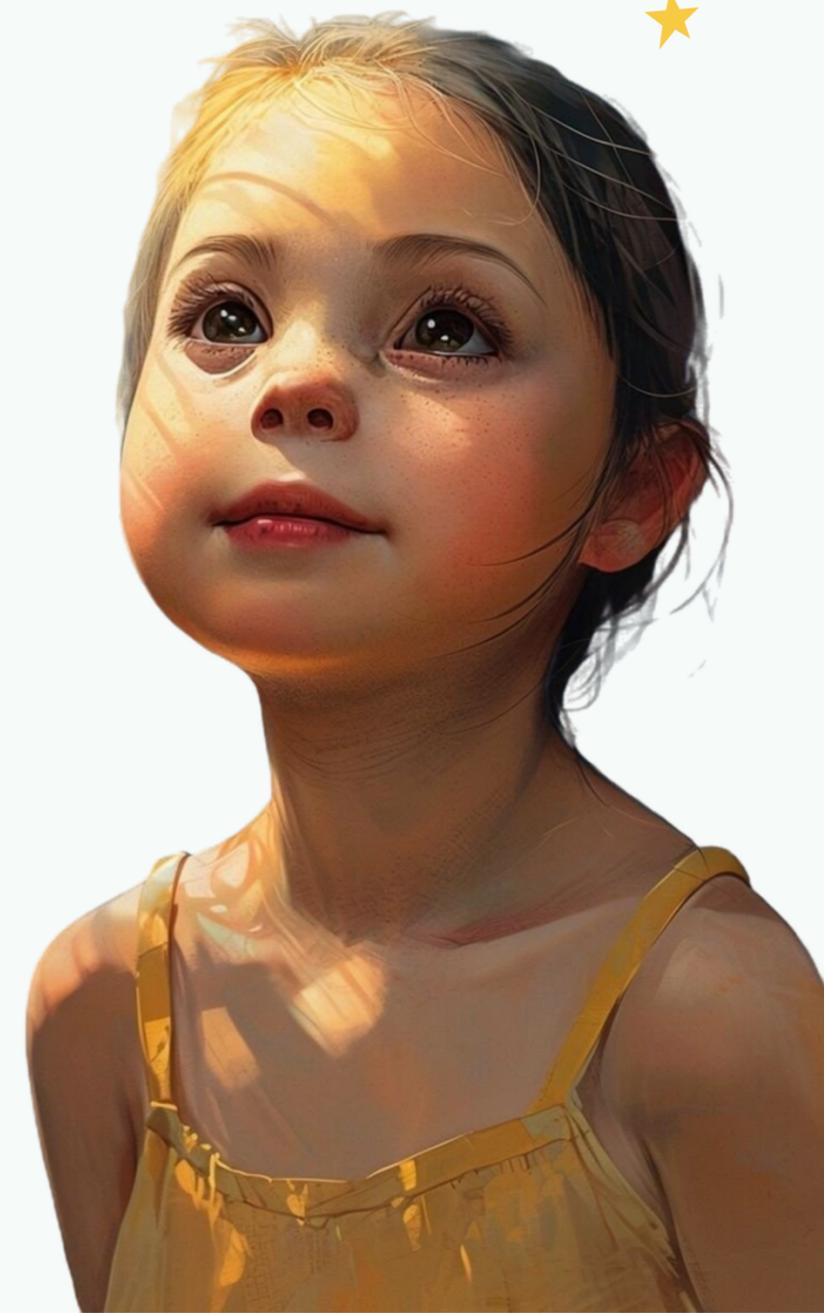
Усі ми різні, і це нормально. Кожен і кожна з нас має свої особливості, які роблять нас унікальними, не повинні ізолювати від суспільства, навчання, ігри та інші важливі моменти життя.

Як спілкуватися без стереотипів?

Як навчити дитину підтримувати однолітків з інвалідністю?

Як допомогти дитині, яка постраждала від булінгу?

ЗРОЗУМІЙТЕ СИТУАЦІЮ

- Спокійно розпитайте дитину, що саме трапилось та як вона почувається.
- Уникайте звинувачень (навіть непрямо), щоб не посилити її відчуття провини.

ПОЯСНІТЬ ДИТИНІ, ЩО ЦЕ НЕ ЇЇ ПРОВИНА

Наприклад: «Це неправильно, і ти не маєш терпіти таке ставлення. Ми з тобою разом вирішимо цю ситуацію».

ПІДТРИМАЙТЕ

- Допоможіть повернути впевненість у собі, залучаючи дитину до занять, які вона любить.
- Навчіть відповідати булерам/булеркам чітко і спокійно. Наприклад: «Те, що ти кажеш/робиш, неправильно. Я скажу про це дорослим».

ЗАЛУЧІТЬ СПЕЦІАЛІСТІВ

Якщо ситуація не вирішується або дитина зазнала сильного стресу, зверніться до дитячого психолога чи соціальних служб.

СПІЛКУЙТЕСЯ З ДОРОСЛИМИ У ШКОЛІ

- Повідомте класного керівника, психолога чи адміністрацію про ситуацію.
- Вимагайте вжиття заходів відповідно до політики школи щодо булінгу.

↓
Відгородіть небезпечні місця — розетки, хімічні засоби, гострі предмети.

↓
Тримайте аптечку в доступному, але безпечному місці.

↓
Поясніть, як уникати небезпеки (не брати їжу або подарунки від незнайомих).

↓
Створіть середовище, де дитина не боїться ділитися своїми переживаннями й проблемами.

↓
Проводьте час разом, цікавтеся життям дитини та діліться своїми думками.

Як створити безпечну атмосферу вдома?

Поліція: 102

Швидка допомога: 103

Національна дитяча гаряча лінія: 116 111

Гаряча лінія з питань насильства:
0 800 500 335

Ла Страда: 0 800 500 335

Зіскануйте qг код та пройдіть коротке опитування щодо пройденого матеріалу

Ваші відповіді допоможуть нам виявити складні й незрозумілі теми, а відтак підвищити ефективність тренінгу та якість проведеного з нами часу.

